

Hoop koesteren vertrouwen scheppen

Peer Verhoeven

Rond Kerstmis komt in mensen iets uit de diepte naar boven dat soms in een sprekend gebaar of treffend woord gevat kan worden. Uit een recente kerstviering van Open Kerk Helvoirt de meditatie.

De prijs die wij betalen voor ons gouden leven is, denk ik, het onvermogen om totaal in de liefde te geloven.
(Douglas Coupland)

Onlangs kwam ze bij ons langs. Een Witte Zuster van hier geboortig die enige tijd geleden blijvend uit Kenia in Nederland is teruggekeerd. Ze had het over 'haar land' en over Afrika dat gebukt gaat onder ziekten en armoede. 'Maar ze zingen en dansen daar voluit' zei ze. 'In Nederland valt je de welvaart op. De mensen hier zijn van alle gemakken voorzien en toch niet opgewekt. Ze kijken mismoedig van zich af. In Afrika is veel mis, maar zo te zien hier ook.'

We staan er niet zo vaak bij stil, want iedere morgen gaat de zon op en elke dag heeft genoeg aan zijn eigen zorgen. We proberen te genieten van de ups en het

hoofd te bieden aan de downs. Maar soms steken indringende vragen de kop op en komt boven wat onderhuids leeft. Wanneer we horen over geweld in de wereld, in eigen land, dichtbij om de hoek; - over het insluipende gevoel van onveiligheid, de vervaging van oermenselijke normen en waarden. Er is in ons moderne westen een gevoel van onbehagen ontstaan, dat een zuster die van elders komt van de gezichten afleest, maar dat óns ontgaat, wordt weggedrukt of met klatergoud gecamoufleerd. Kerken menen het tij te kunnen keren door duidelijk hun gezicht - helaas vaak een oud, wereldvreemd gezicht - te laten zien en regeringen doen een beroep op fatsoen en respect als basis voor een stelsel van normen en waarden in de samenleving. Maar 'normen

en waarden vragen om een sterkere en diepere basis dan fatsoen en nut' zei onlangs oud-ambassadeur E. Korthals-Altes. En een ander: 'We kunnen nog zo roepen om de Rechten van de Mens, wordt die roep niet verstaan als de roep van iets of iemand die mens en wereld te boven gaat, dan is het vruchteloos.' (Václav Havel) Onze wereld heeft eeuwenlang kennis en kunde aanbeden en geprobeerd om het zonder religie te stellen. Dat heeft ons grote zegeningen gebracht en verlost van bevoogding door de kerken. Maar tegelijk zijn wij onze oriëntatie kwijt, zijn we ontheemden geworden op een verdwaald planeteetje in een leeg heelal.

Op wapens wacht de wereld niet en niet op staal en harde handen; het kille brein dat niets ontziet brengt maar ellende in den lande.

Het nuchtere vernuft kan niet bezielen, techniek alleen brengt troost noch baat; wie voor een zieke neer kan knielen die is tot stille wonderen in staat.

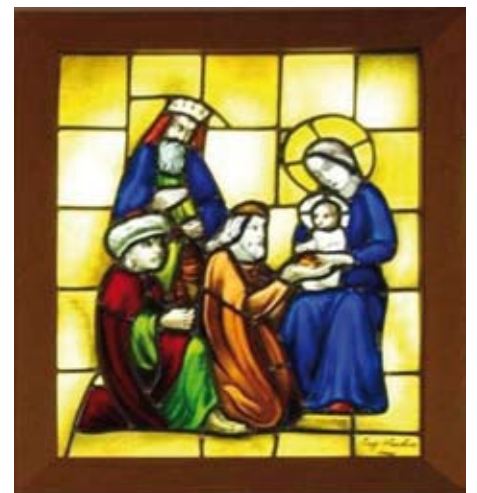
De mens is geen machine die verslijt, geen apparaat om bij te stellen; hij heeft een hart dat klopt en lijdt, vraagt niet om toeters en om bellen.

Bekwame handen zijn een zegen, het hart dat luistert is nog méér; wie het ontmoet kan er weer tegen en is gewapend tegen ziek en zeer.
(Nico Tromp msc)

Kerstmis is als een oase, waarnaar de karavaan uitziet om dorst te lessen, schaduw te vinden, op verhaal te komen. Oases zijn zeldzaam, eigenlijk vreemd aan de woestijn en blijken vaak gezichtsbedrog te

zijn. Mogen uitzien naar een oase maakt knikkende knieën sterk en verzengende hitte draaglijk. En wie zich heeft mogen laven aan de bron doet kracht en moed op, kan weer verder.

Kerstmis kan een oase zijn, we willen het zelfs tot een oase máken. Wij doen in deze dagen vreemd, niet normaal. We sjouwen met groene bomen en denken daarmee in dorre winter blijvend leven in huis te halen. Er hangen overal lampen en schakelaars, maar toch steken we met een primitief lontje eigenhandig kaarsen aan om licht te maken bij alle duister, hoe kwetsbaar het ook fladdert. Niet het duister van de nacht willen we verdrijven, niet het licht van de zon brengen. We willen méér. We willen wanhoop en uitzichtloosheid verdrijven, vertrouwen scheppen en warmte brengen. We willen thuis zijn, de band met elkaar beleven, een band die ruimer aanvoelt dan familieband of vriendenkring: onze band met alle leven en het Hart ervan. We wensen elkaar de vrede en het geluk, die ons als hoop en belofte in het hart zijn gegrift. We komen sámen rond een kind, onmachtig en afhankelijk en daarom hét teken van het oervertrouwen van de mens en dé roep om trouw. Sprekend teken van Hem die wij vandaag vieren als de Mens, voor wie hoop en vertrouwen verankerd waren in die hem als een Vader zo eigen was. Trouw aan onszelf, aan de ander en de wereld stoelt op

een vertrouwen dat onze perken te buiten gaat. Hopelijk beklijft dit besef in ons en gaat het straks niet met de kerststal de zolder op, met de kerstboom de deur uit. Koester de hoop - zalig Kerstmis.

*Illustraties:
Glas-in-lood ramen
kloosterkapel Bethlehem
Nijmegen
Foto's: Jan van Lierop*